

ЭХО

הקל

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן
Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

Натан Альтерман

из поэмы «Летнее торжество» и др.

נתן אלטרמן

מתוך הפואמה "חגיגת הקיץ" ועוד

СТИХИ

שירים

примечания и комментарии переводчика

הערות ופירושים של מתורגמן

adolf.goman@gmail.com

Натан АЛЪТЕРМАН

(1910-1970)

из поэмы "Летнее торжество"

מתוך הפואמה "חגיגת קיץ"

Свет в комнатах

Песнь стражи

Интермеццо

1. Шёпоты

2. Город

3. Смех

4. Тень

5. Обманчивость красоты

6. Овца

7. Пчела

8. Распалось братство

9. Свет и дождь

10. Сказал человек

11. И добавил пример:

12. Белый огонь

13. И ещё сказали буквы

14. Жена

15. Был вечер осенний

16. Итог

אור בחדרים

שיר משמר

דברים שבאמצע

א. קולות רחש

ב. העיר

ג. הצחוק

ד. הצל

ה. שקר החן

ו. הכבשה

ז. הדבורה

ח. נתפרדה החבילה

ט. האור והגשם

י. איש אמר

יא. ולכך הוסיף והמשיל:

יב. אש לבנה

יג. ועוד אמרו האותיות

יד. האשה

טו. היה ערב סתו

טז. הסכום. קולות רחש

Из книги "Песни казней египетских"

מהספר "שירי מכות מצרים"

Дорога на Но-Амон

Кровь

בדרך נ א-אמון

דם

Прочее

שאר השירים

Каин и Авель

Козлик из Агады

Песня о трёх ответах

Вечер, вечер

Колыбельная

Декабрь

קין והבל

הגדי מן ההגדה

זמר שלוש התשובות

לילה לילה

שיר ערש

דצמבר

Городской вечер
Анемоны (Каланиты)
Вечер
Эх дорога, дальний путь
С тобою без тебя
Элифелет
В виноградниках Йемена
На пороге
В детской
Нужно позвонить дважды

ערב עירוני
כלניות
ערב
דרך דרך נתיבה
איתך בלעדייך
אליפלט
בכרם תימן
על הסף
בחדר הבובות
צריך לצלצל פעמיים

из поэмы "Летнее торжество"

Свет в комнатах

Так случается каждую ночь:
Лампы, вспыхнув, льют вновь свет дня,
И бросаются в стороны прочь
От них тени, как от огня.

Ищут, где бы спастись в темноте,
Но потом, попривыкнув, опять
Собираются вокруг них, и те
Начинают учить, объяснять.

Кофейник на белом столе,
Лёгкий пар клубится над ним.
Ярких роз букет на окне
Который день невредим.
Море двигает что-то во тьме,
Не доверив дело другим.

Лица старых в пижамах ночных
Как прессованный жёлтый инжир,
Но сияют глаза молодых,

מתוך הפואמה "חגיגת קיץ"

אור בחדרים

תוף כף עולות בחדרים
המנורות. סביבן מתחדש
מדי ערב זנוק הצללים,
הנסים כאלו נפלה אש.

נסים, ולאחר מכן
הם מתרגלים למנורות,
מתשבים למולן, והן
מלמדות אותם כמו מורות.

על כלי הקפה והתה
האד השקוף מתאבה.
צ'ור פרחים באגרטל
לעולם אינו דועה.
הים מרחש, מטלטל
חפציו. על איש אינו סומך.

הזקנים כבר כמעט ישנים
ופניהם כדבלות התאנים.
אך פני צעירים וצעירות

Освещая вечером мир.

Приходи, вечер!.. Знаю, ты здесь,
Уже час как явился, поди...
Но приятно, что случай есть
Вслух сказать: "Летний вечер, приди!"

Неизвестно откуда возьмись,
Поднялась в юном небе луна,
И не заешь, что может страстись,
Только минет минута одна –
Так богата на выдумки жизнь,
Да она и сама не бедна.

Вместе с морем и тьмою равнин,
Летний вечер, постой на часах!
Посмотри: за вуалью гардин
В свете ламп ходят-бродят в домах
Тени женщин и тени мужчин,
Как в раскрытых толстых томах.

Вовсе час от жары не сомлел.
Он цветов ароматы струит.
Горизонт в конце улицы сел
И, недвижим, на лавочке спит.

Я, бывало, в час чудный такой
От фантазий и планов в бреду
Устремлялся во след за мечтой
Лишь у страсти своей в поводе.
Но года усмирили уздой –
Куда правят, туда и иду.

Кто-то, флейтой вооружён,
Вопль издал, тишину разорвав.
Этой палкой торопится он

בְּעֶרְבֵי קִיץ מְאִירוֹת..

בוא, עֶרֶב קִיץ, אַתָּה
אִמְנָם כְּשֶׁעָה כָּבֵר פֶּה,
אך־זוֹ הַזְדַּמְנוּת נְאוּתָה
לוֹמֵר: עֶרֶב קִיץ, בוא.

הַרְקִיעַ הַזֶּה צֶעִיר
וְכָאֵלוּ כְּלוֹ פְתִיעָה
אֵין לְדַעַת מֶה בְּעִיר
יִתְרַחֵשׁ בְּעוֹד שְׁנֵיָה.
לְמַצִּיאוֹת יֵשׁ דְּמִיוֹן עֲשִׂיר,
וְגַם הִיא עֲצָמָה לֹא עֲנִיָה.

בוא, עֶרֶב קִיץ, עֲמֹד
עַם יָם וּמְרַחֲבִים סְמוּכִים.
רְאֵה, אֵיךְ בְּכָל הַקּוֹמוֹת
לְאוֹר הַחֲשָׁמַל מִתְהַלְכִים
אֲנָשִׁים וְנָשִׁים, כְּמוֹ
בְּתוֹךְ סְפָרִים פְּתוּחִים.

הַשָּׁעָה לֹא קָמְלָה מִחֵם,
כִּי לְהַפְּךָ, נוֹטֶפֶת שְׂרָף.
הַאֲפֵק מִמּוֹל, בְּקִצָּה הַרְחוֹב,
יוֹשֵׁב בְּלִי נוֹעַ עַל שְׂרָפְרָף.

פַּעַם הִיא אֶפְשָׁר
בְּשָׁעָה יָפָה כְּזֹאת
לְשִׂאֵף אֶל כָּל דְּבָר בֶּל יִשְׁעַר,
לְחֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת נוֹעְזוֹת.
עֲכָשׁוּ הַשָּׁנִים בְּאֶפְסוֹר
מוֹלִיכִים אוֹתִי, מֶה לַעֲשׂוֹת?

בִּינְתִים אֵי-מִי מְעִיל
בְּרְחוֹב קוֹל חֲלִיל. זֶה יִבֵּב
שְׂחוֹפֵז וּמְגַרֵּשׁ בְּמִקֵּל

Выгнать шорох соломы и трав.

Голос флейты вознёсся ввысь.
Что за притча? Поёт о чём?
О добре, о зле? Разберись!
А... опять, как всегда, обо всём...

А, когда перестал играть,
В миг сменила улица вид,
Встрепенулась и ну бежать:
Жизнь не только из притч состоит.

Песнь стражи¹

Прошу, на страже зорко стой, себя храня.
Прошу, рассудок свой храни, и жизнь, и душу
От чёрной тени, шатких стен и от огня,
От камня из пращи, ножа, когтей, отравы,
От всех друзей храни, холодных, как броня,
Как звёзды близких нам и как сухие травы,
От тихих, ждущих жадно, шёпотом маня,
От западни, вод мёртвых, от людей неправых.
Не дай коснуться кожи и волос, себя
Храни от всех, кто разрушает жизнь и душу.

Стемнело. Не поймёшь, что есть народ?
Народ не знает, что есть муж и что жена?
Но в жаркий вечер, в жаркий вечер, что течёт,
Как смех и шёпот, не смолкая допоздна,
Гуляют с морем тёмный небосвод,
Закат, с днём распростившийся, волна,
И флаги, и язык (он нов, но древен род),

רעשים של קש וגבב.

מגביה החליל קולו,
על מה הוא נושא משלו?
על רעות, על טובות, על מה לא?
על כל הענין כּלו.

אחר-כך זה חדל מלנגן
והרחוב שהקשיב לצלילים
מתנער, שב לרוץ, כי אין
החיים רק חידות ומשלים.

שיר משמר

שמרי נפשך, לחה שמרי, שמרי נפשך,
שמרי חייך, בינתך, שמרי חייך,
מקיר נופל, מגג נדלק, מצל חשך,
מאבן קלע, מסכין, מצפרנים.
שמרי נפשך מן השורף, מן החותך,
מן הסמוך כמו עפר וכמו שמים,
מן הדומם, מן המנחה והמושך
והממית כמי-באר ואש-כירים.
נפשך שמרי ובינתך, שער-ראשך,
עורך שמרי, שמרי נפשך, שמרי חייך.

העיר חשכה. אין איש יודע מה זה עם.
אין עם יודע מה זה איש ומה אשה.
אך בחוצות, אך בחוצות בערב חם,
בערב חם השט כצחוק וכלחישה,
רצים על שתים השמים והים
והשקיעה שנפרדה מן העולם
והדגלים והשפה החדשה

¹ Вначале 60-х годов любимая дочь Натана Альтермана Тирца (тоже поэтесса) вышла замуж и уехала в Нью-Йорк, но затем её душевное состояние ухудшилось, она даже пыталась покончить жизнь самоубийством. В тот же день обеспокоенный отец написал стихотворение, поддерживающее дочь в её проблемах. Повторный брак Тирцы был удачным, но в 36 лет она погибла, упав из окна.

Мужчины, женщины, дух хлеба и вина.

Всего лишь летний вечер, стало быть.
Лишь вечер, что нам так давно знаком.
Он с милостью пришёл, а не вредить,
Не сеять смуту, чтоб она выросла потом.
Принёс нам ужин, свечи, чтоб светить,
Пока не успокоимся мы сном.
Лишь тёплый летний вечер, стало быть.
Он нам принёс не страхи – радость в дом.

Вдоль улицы деревьев тени стали в ряд.
Сейчас не слышно шумных птичьих стай совсем,
Зато зимой у нас их крики – сущий ад,
Как праздничный базар галдят аллеи все.
Сейчас нет птиц в ветвях, и улицы молчат,
И тьма - лишь фонари и угольки горят.

И тьма – лишь вывески, как полосы огней,
Сливают искры букв горящих в пламя слов.
Чужд, как больница, дальний вздох морей
За бочками и чередой столбов.
И тьма – лишь пламя букв и фонарей,
И тьма – лишь пламя слов и угольков.
Храни покой души, уставшей в эти дни.
Рассудок свой, жизнь береги, будь рядом с нами.
И волосы, и кожу – красоту храни,
И сердце укрепи своими же руками.

Вот ветер, на стекло наткнувшийся с размаха,
Окно твоё беззвучно отворил во тьме.
Но почему же ты смеёшься смехом страха?
Скажи, кто радости порыв сковал в тебе?
Скажи мне, почему мир кажется зловещим
И чуждым: всюду гибель – в пламени, в воде?
И почему вся жизнь твоя трепещет,

הַאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים, יַיִנָם, לֶחֶם.

זֶה עָרֵב קִיץ לְכָאוֹרָה, זֶה לְכָאוֹרָה
רַק עָרֵב קִיץ טוֹב, יְדוּעַ וַיִּשָּׂן,
שָׁבָא לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לֹא לְמוֹרָא
וְלֹא לְרַחֲשׁ חֲשָׁדוֹת וּדְבַר אֲשֶׁם.
שָׁבָא עִם רֵיחַ תְּבַשְׂיִלִים וְעִם מְנוּחָה
אֲשֶׁר תֵּאִיר עַד אִם נָנוּחַ וַיִּשָּׂן.
רַק עָרֵב קִיץ חֵם וְטוֹב הוּא לְכָאוֹרָה,
רַק עָרֵב קִיץ חֵם שָׁבָא לֹא לְמוֹרָא.

עַל פְּנֵי הַרְחוֹב, אֲשֶׁר הַדְּלִיק אֶת הַצִּלְלִים,
עֲקְשׂוּ חֲרָשׁוֹת הַצִּפְרִים אֵינָן עָפוֹת,
אָבֵל בַּחֲרָף מְקוֹלָן בֵּין הָעֵלִים
כָּל הַשְּׂדֵרוֹת בְּעִיר צוֹנוּחוֹת כְּמִטְרָפוֹת.
עֲקְשׂוּ שׁוֹתְקוֹת הֵן, כִּי צָפוֹר אֵין בֵּין עֵלִים.
הַחֲשֶׁה בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל וְגַחְלִים.

הַחֲשֶׁה בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל שֶׁל אוֹתִיּוֹת.
מוֹאֵר שְׁלִטִים שֶׁל אוֹתִיּוֹת וְשֶׁל מְלִים.
מֵאַחוֹרֵי מוֹטוֹת בְּרָזָל וְחֲבִיּוֹת
נוֹשֵׂם הַיָּם, גְּדוֹל וְזָר כְּבִית-חוֹלִים.
הַחֲשֶׁה בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל וְאוֹתִיּוֹת.
הַחֲשֶׁה בָּא, מוֹאֵר מְלִים וְגַחְלִים.
שְׁמָרֵי נִפְשֶׁה הַעֵיפָה, שְׁמָרֵי נִפְשֶׁה,
שְׁמָרֵי חַיִּה, בִּינְתָהּ, שְׁמָרֵי חַיִּה,
שְׁעַר-רֵאשָׁה, עוֹרֵה שְׁמָרֵי, שְׁמָרֵי יְפִיָה,
שְׁמָרֵי לִבָּהּ הַטּוֹב, אֲמָצִיהוּ בְּיָדָהּ.

הִנֵּה הָרוּחַ יָד שׁוֹלַחַת וּבְלֵי רַחֲשׁ
פְּתָאם חִלּוֹן לְאַט נִפְתַּח בְּחֲשֶׁכָה.
אֲמָרֵי מַדּוּעַ אֶת צוֹחֶקֶת כְּמוֹ פֶּחַד,
אֲמָרֵי מַדּוּעַ אֶת קוֹפֶאֶת כְּמוֹ שְׂמֻחָה?
אֲמָרֵי מַדּוּעַ הָעוֹלָם כִּה זָר עֵדִין
וְאֵשׁ וְמִים מִבֵּיטִים בּוֹ מְקַל צַד?
אֲמָרֵי מַדּוּעַ בּוֹ מְפַרְפְּרִים חַיִּה

Как птица в ужасе, зажатая в руке?
Иль ты подобна птице, сбившейся с пути,
Что в доме мечется, чтоб форточку найти?

Скажи мне, почему, кому беззвучно плачешь?
Скажи, глупышка, кто тебе сумел внушить,
Что жизнь дана не ум развить, а не иначе
Как для того, чтоб нас ума лишить?
Скажи мне, кто сказал, что счастья в мире нет?
Скажи мне, кто тебе раскрыл такой секрет?

Опасностей есть много, их не счесть порой.
Они, быть может, затаившись ждут во тьме.
Но ты не их боишься, сжавшись в час ночной,
А лишь души своей, любовью полной и большой,
Что содрогается на каждый звук извне,
Её страшась – овечки нежной, но больной,
Что кровью сердца умывается в тебе.

Храни покой души и сердце от забот.
Оберегай рассудок, жизнь храни, как око.
Быть может, счастье спит в тебе. Оно, как мёд,
Согретый сердцем и слезами, спит до срока –
Тяжёлый, тёплый, тёмный мёд, как зрелый плод.
Вот вечер и настал. Как никогда красив он.
Пришёл и небо поменял неторопливо.

Воспрянь душой! Лишь доброе несёт нам вечер,
Но только мы не знаем до поры о том.
И ведь не зря тихонько бессловесный ветер
Коснулся плеч твоих, проникнув в дом.
В лучах луны и ламп спит город твой в тиши.
Храни рассудок, жизнь, покой души.

Песня на музыку Саши Аргова в исполнении Хавы

כְּמוֹ צִפּוֹר מְבֵהֵלָה בְּתוֹךְ כָּף-יָד?
אִמְרֵי מִדּוּעַ אֶתְּ מְעוֹף וְרַעַד רַב
כְּמוֹ צִפּוֹר בְּחֹדֶר בְּחִפְשָׁה אֲשֶׁנָּב?

הֲגִידִי לָמָּה וְאֵל מִי בְּלִי קוֹל בּוֹכָה אֶתְּ?
אִמְרֵי מִנֵּי־ן לָךְ, פְּתִיָּה מֵאֲמִינָה,
שֶׁחַיִּים נוֹצְרוּ לֹא לְלִמְדוֹנוּ דַּעַת,
כִּי אִם נוֹצְרוּ כְּדֵי לִטֹּל אֶת הַבִּינָה?
אִמְרֵי, כִּיצַד? מִדּוּעַ? מִי אָמַר לָךְ זֹאת?
אִמְרֵי, מִנֵּי־ן? מִי גָלָה לָךְ אֶת הַסּוּד?

הַסִּכָּנוֹת רַבּוֹת וּמְסֻפָּרֵן מֵאָה
וְהֵן רוֹבְצוֹת אוֹלֵי בְּמַעְגַל אוֹרֵב
אֶךְ לֹא אוֹתֵן, אֶתְּ יְרָאָה,
רַק אֶת נִפְשָׁה הַמֵּאֲהָבָה וְהַמְּלֵאָה,
הַמִּתְחַלְחֶלֶת לְקוֹל צַעַד מִתְקַרֵּב,
אוֹתָהּ יִרְאֵת, אֶת הַרְקָה, אֶת הַשְּׂוִיָּה,
אֶת הַרְעָה, אֶת הַרוֹחֶצֶת בְּדָמֵי לֵב.

שְׁמֵרֵי נִפְשָׁה, לִבְךָ שְׁמֵרֵי, שְׁמֵרֵי נִפְשָׁה,
שְׁמֵרֵי חַיִּיךָ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֵרֵי חַיִּיךָ,
אוֹלֵי הָאֲשֶׁר בְּךָ שׁוֹכֵן וְהוּא דְבָשָׁה,
דְּבָשָׁה הַחֵם כְּדָמֵי לִבְךָ וְדַמְעוֹתֶיךָ,
דְּבָשָׁה הַחֵם וְהַכֹּבֵד וְהַחֲשֵׁךְ - -
הָעֶרֶב בָּא. יִפֶּה מִמֶּנּוּ אֵין בִּינְתֵימִים.
הָעֶרֶב בָּא. הוּא כְּבָר הַחֲלִיף אֶת הַשְּׁמִימִים.

שְׁמֵרֵי נִפְשָׁה, הֲלֹא טוֹבוֹת צוֹפֵן הָעֶרֶב
וְרַק עוֹד אֵין לְדַעַת בְּיַד מִי וְאִיךָ.
הֲלֹא הַרוּחַ, שְׁאִינָה מְדַבֵּרֶת,
לֹא לְחִנָּם רַפּוֹת נוֹגַעַת בְּכַתְּפֶךָ.
בְּאוֹר יְרֵחַ וְחֲשֵׁמֶל הָעִיר מוֹאֲרֶת.
שְׁמֵרֵי חַיִּיךָ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֵרֵי נִפְשָׁה.

Интермеццо

1. Шёпоты

Меж конторкой писца (он прошения строчил)
И канавой, которую тусклый фонарь освещал,
Темнота, дверь захлопнув, оставила щель.
Сквозь неё солнца свет и луны проникал.

Неподвижны (задумали что-то, видать)
Стёкла окон, стена и дощечка на ней.
Море проповедь не уставало читать,
А деревья, собравшись с ближайших аллей,
Назначали свиданья, бродили толпой
И шептались, ворча, меж собой.

2. Город

Счета подводит, думает, считает,
Зачёркивает, пишет заново, но вдруг
Он спохватился: время поджигает,
Багряный вечер осени вокруг.

Засуетился и к закату зашагал,
Взяв площади, проезды, скверы на плечо,
Как будто опоздать боится на вокзал,
А вещи-то разбросаны ещё.

Вернулся с моря, стадо облаков ведя,
Похожих на старушек, сбившихся с пути,
Беспомощных, как малое дитя:

דברים שבאמצע

א. קולות רחש

בין פנס-אזהרה שלפני השוהה
ובין דוכן כותב הבקשות,
החשך השאיר דלתו פתוחה
ובעדה נראו הירחים והשמשות.

קיר, שלט פח, זגגיות לטושות,
לא נעו. שתקו שתיקה מתוחה.
רק הים התהלה, מלמל, דרש דרשות.
ורק העצים בשדרה הסמוכה
דשדשו, התגודדו, קבעו פגישות,
התלחשו, רטנו קשות.

ב. העיר

עורכת חשבונות, מוחקת,
כותבת מחדש. פתאם
רואה שהשעה דוחקת,
מבעירה ערב סתו אדם.

שועטת אל תוף השקיעה
עם כל חוצות וכפרים
כמו נחפזת לנסיעה
עם צורות רבים ונפזרים.

חוזרת, שפעת עננים
מוליכה מאפקים בשירה,
פאילו הם חבר זקנים

"Куда же, милый, нам теперь идти?"

Но зимней ночью в молнии объятые
Он обнажённым виден иногда,
Как женщина, меняющая платье
Одним движеньем, стоя у окна.

3. Смех

Огнём взлетает смех. Как дым,
Клубясь в дверях и по углам,
Он мчит по лестницам витым
Вверх к потемневшим небесам.

Хотел спросить: "Скажите... Ой!"
Вопрос застрял в его зубах,
Когда столкнулся с тишиной
С лицом без рта, с тоской в глазах.

В испуге, видя лик такой,
Понёсся прочь среди стен родных,
Сбивая вёдра, бочки, строй
Жестянок, полных и пустых.

А тишина там, в вышине,
Убрав платок со рта, одна
Смеялась громко в тишине.
Ох, тишина! Ох, тишина!..

4. Тень

Мужчина и тень его жили вдвоём.
Однажды среди ночи поднялась тень,
Взяла ботинки его, а потом
Напялила плащ, застегнула ремень,

ששאלו: איזה הדרך, נערה?

פעמים תראנה בליל חרף
מאחרי מסך קרשים ושק
מחליפה ביעף שמלת חשך
ונגלית עירמה כברק.

ג. הצחוק

הצחוק פרח מן הפיות,
עלה פאש, במעוף בלואים,
במדרגות לוליניות
אל רקיעים אפלוליים.

שם רץ, שאל: "אמרו לי אם..".
אך לא סיים. כי דומיות
בו הסתכלו בתבלולים,
זקפו פנים ללא פיות.

אזי נבהל, ובלי שהיות
החל בורח, נס. דללים
הפה בדרך, חביות,
פחים ריקים וגם מלאים.

הדומיות שבגבהים
אזי הסירו מפיות
מן הפיות, ובאין רואים
הן צחקו. אי, דומיות!

ד. הצל

היו פעם איש וצל.
לילה אחד הצל עמד.
נטל נעלי האיש ומעילו,

Хозяйскую шляпу со стенки взяла,
(Пыталась снять голову, но не смогла).
Лицо со второй попытки сняла
(Не сразу, но удалось натянуть)
И утром, с тростью, отправилась в путь.

Мчался за ней человек до угла,
Кричал знакомым: "Грабят! Разбой!
Я буду писать властям! Как могла!
Это – тень! Вы же видите, плащ-то мой!"
Потом успокоился: "Тоже, дела..".
И как-то забылось само собой.

5. Обманчивость красоты

Огонь у плиты
В руках его нож
Лицо в дыму
На чёрта похож.

Сестра его молния
Краше сто крат
Но она не накормит мужчину,
Как брат.

6. Овца

Забрал овцу бедняка и убил,
Кровь слил и засыпал легонько.
Сам съел всё мясо, а жир спалил.
Остался клочок шерсти и только.

Из шерсти этой сплелась нить,
И искры хватило одной,
Чтоб весь его дом до тла спалить

נעל, לבש. עבר מצד אל צד,
הסיר גם את מגבעת אדוניו מן הקולב,
נסה להסיר גם ראשו מעליו,
לא הצליח. הסיר ממנו את פניו,
לבש גם אותו, לא התעצל,
בבקר יצא החוצה עם מקל.

רץ אחריו האיש ברחוב,
צוח אל מכריו: זה מעשה נורא!
זה צל! זה לץ! זה לא אני! אני אכתב
לשלתונות! הוא לא יוכל לי! כף צוח מרה,
אבל קמעה קמעה הרגל, שקט. לסוף
נשכח ממנו המאורע.

ה. שקר החן

האש המבשלת
אדמה עינה
פניה עשן
כפני הזקנה.

יפה ממנה
אחותה ברק,
אך לא היא תאכיל גבר
בשר וירק.

ו. הכבשה

גזל את כבשת הרש,
כסה דמה באבן.
בשרה אכל, חלבה שרף,
לא השאיר כי אם בדל צמר.

מן הצמר הזה נטוה החוט

Овечкой огненной той.

7. Пчела

Гудя несётся, как стрела. Её краса,
Её оружие – блеск и яд – всё с нею.
Со страхом смотрят сверху небеса,
И травы взор поднять с земли не смеют.
Когда на быстрых крыльях в улей свой
Несёт она пыльцу со всей равнины,
На дно реки прозрачной гонит зной
И солнца свет кладёт себе на спину.

Нет меры силе, что пчеле дана,
Жару и солнца свет вливает в мёд она,
И летний день всплывает в нём со дна.

8. Распалось братство

Человек, размышляя, молчит:
"Вечер. Где вы, друзья, в этот час?
Смерть нас, братья, не разлучит:
Жизнь уже разлучила нас".

9. Свет и дождь

Ветер капель стряхнул град
С веток, сильным дождём примятых.
Капли лёгкие быстро летят,
Свет пытаюсь поймать и спрятать.
"Что за наглость! Чего хотят?!"
Подождите, вас ждёт расплата".
И на каждой капле горят
Искры радуги яркой богатой.

שָׁבוּ אַחַז הַגֵּץ
שָׁבָא כְּדִלְקָה פָּתַח בֵּית הָאִישׁ
וְנִכְנַס כְּכַבְּשָׁה שֶׁל אִישׁ.

ז. הדבורה

חֲמָה נְאוּר לּוּבְשֵׁת הַדְּבוּרָה
יְכָה תְּעוּפִי, רוּעֵמֶת וְנוֹהֶרֶת.
שָׁמַיִם בָּהּ יִבִּיטוּ בְּמוֹרָא
וְעֹשֵׁב לֹא יִנִּיד עַפְעַף מֵאֲרֶץ,
שָׁעָה שְׁעַל כְּנֹפֶיהָ מְהֵרָה
אֶת הַמִּישׁוֹר נוֹשֵׂאת הִיא אֶל כְּנֶרֶת.
שָׁם פּוֹרְקֶת הִיא וּמִדְּבִירָה
אֶת יוֹם הַקִּיץ, אֶת הַשֶּׁמֶשׁ הַמְּבַעֶרֶת,

וּבְחֲמַת כֹּחָהּ שְׂאִינוּ תֵשׁ
הוֹפְקֶת הִיא אוֹתָם לְנוֹטֵף דְּבֶשׁ
וּבוֹ יוֹם קִיץ מִתְּלַקֵּחַ מִחֲדָשׁ.

ח. נתפרדה החבילה

אִישׁ עִם עֶרֶב הַבַּיִט
וְהִרְהַר: אָנָּה בָּאוּ רְעִים.
לֹא הַמּוֹת, אֲמַרְנוּ, יִפְרִיד,
אֲבָל הַפְּרִידוֹ הַחַיִּים.

ט. האור והגשם

הַרוּחַ הַנִּיעַ עֲנָפִים
וְנֶעַר מֵהֶם נֹטְפֵי גֶשֶׁם
וּבְעוֹד הַנּוֹטְפִים עֲפִים
הֵם לְכַדּוֹ אֶת הָאוֹר בְּרִשְׁתּוֹ.
רָאָה הָאוֹר כִּי חֲצוּפִים
הֵם וְחִישׁ נְהַפְּהוּ לְצַבְעֵי קִשְׁתּוֹ
וּבְשִׁבְעָה לְהַבִּים שְׁלוּפִים

Капли рады весь день продолжать
Представленья, не требуя платы.
Но народ, в лужу вперив взгляд,
Их не видя, бежит куда-то.
Для кого же весь бал-маскарад?
Просто – стыд и позор, ребята!

10. Сказал человек

Один человек сказал:
Всегда видней
Связи между вещами,
Но в чём суть вещей?

Я как бы вижу нити,
Но позади них
Не могу разглядеть ни ткани,
Ни лиц портных.

11. И добавил пример:

Представить море по одной капле –
Ничего проще этого нет,
Но кто знает, что есть капля,
И кто видел когда-нибудь море вообще?

12. Белый огонь

Засветил мальчик лампу, открыл тетрадь
И готовит уроки, склонясь над листом.
Мозг его не умеет быстро решать,
В страхе думает он и с большим трудом.
А вокруг него дым и огонь. Это мать
У плиты недовольно ворчит, а с отцом...

קָם עַל רֹאשׁ כָּל גִּטּוֹף כְּמוֹ רֶשֶׁף.
לֹא הוּא וְלֹא הֵם מִתְעִיפִים
לְחֹזֵר עַל כֶּף בְּלִי-סוּף הַנֶּגַם אִין כְּסָף,
אֶךְ הַבְּרִיּוֹת אֲצִים,
לֹא עֵין מְעִיפִים,
וְכַדִּי בְזִיוִן וְקֶצֶף.

י. איש אמר

איש אחד אמר:
את הזיקות והקשרים
בין הדברים אני מוצא,
אך מה טיבם של הדברים?

כְּבִילֵי רֵאִיתִי
רַק אֶת הַחוּטִים
אֶךְ לֹא אֶת הַיְרִיעָה
וְלֹא אֶת פְּנֵי הַחִטִּים.

יא. ולכה הוסיף והמשיל:

ים לראות בנטף מים
קשי אין בקה ולא ה'ה.
אך מי ידע נטף מהו?
ומי מעולם ראה ים?

יב. אש לבנה

נער אחד לאור המנורה
כתב שעורו על דף.
מחו לא למד לחשב מהרה,
בפחד, ביגיעה חשב.
וסביבו ענן קיטור וריח בערה
וחמת אם במר נפשה ומורא אב

Даже жутко подумать, как будет ругать.
Голоса стариков и соседей кругом.
Вот теперь все начнут возмущаться опять:
Что за бездарь, простого не может понять!
Не о том мы мечтали, совсем не о том.

Зажмурил мальчик глаза,
И буквы в тетради размыла слеза.
Буквы думали: если б на пламени белом
Чёрным пламенем раньше не вывели нас,
Этим мальчиком, слабым умишком и телом,
Были б, верно, написаны кровью сейчас.

13. И ещё сказали буквы

Стоят сливки общества в гневе
И держат часы в руках,
Говорят, такого ещё не было,
Может, завтра наступит крах –
Люд косноязычный заполнит землю,
Мысль замрёт и речь на устах.

Но мы, каждый иврита знак,
Собравшись вместе, говорим так:

Из того народа, сегодня забитого
(По словам тех, кого страх сковал, как мороз),
Из народа, пред которым, по словам их ядовитым,
Дрожит просвещённая мысль, язык к небу прирос,
Из него выйдут бедные даровитые,
И ученье поможет им разрешить вопрос.

Их, полных новой силы,
Их, чей гордый дух гнёт не сломил,
Ждём, чтоб мысль нации моль не побила,

וקול זקנים וטרף ועשן כירה
ומסביב קהל גדול נצב
וראשי הקהל מצוחים: זו צרה,
הנער הזה ראשו ראש רע,
לא לנער הזה התפללנו זמן רב.

עוצם הנער עיניו
חדל לראות את אותיות הכתב.
אמרו אותיות: לולא פעם נכתבנו
על אש לבנה באש שחורה,
כי אז הלא דם נטפנו
הערב לאור המנורה.

יג. ועוד אמרו האותיות

ראשי קהל בחמת נפש
עומדים, בידם שעון,
אומרים: קרבה שעת אפס
ומחר איה חכמה תשכן,
כי עם עלג יכסה ארץ
ואבדו מחשבה ולשון.

ואז אנהנו, אותיות –
הכתב העבריות, אומרות:

מן העם המכה בקיעים,
אשר מפניו במורא
רועות, לדברי יראים,
מחשבה ולשון גאורה,
יבואו בני העניים
שלקראתם תצא תורה.

להם, שפחם חדש
וגאותם נשכה בשרה,
מחכות, לבל יאכלן העש,

Чтоб червь язык её не подточил.

מחשבתה של אמה ולשונה.

14. Жена

יד. האשה

Сказала жена:
- Любимый супруг!
Когда ты ударил,
Я замерла вдруг.
Внутри меня сын твой
И Бог мой вокруг.

אמרה האשה:
בעלי אהובי,
הכית פני
וצעק לבבי.
בנה בתוכי
ואלהי סביבי.

Ответил Бог сразу
Из недр: "Час придёт.
Как только из глаза
Слеза упадёт,
На руку поднявшего
Гнев мой падёт".

אלהים עלה
מתוך האדמה.
אמר: אם אראה
בעינה דמעה,
אךדף מכף
באף וחסמה.

- Не бойся, супруг,
Не заплачу, простя.
А ненависть копит
Твой сын. Спи, дитя!

- - בעלי, אל תירא.
אין דמעה בעיני.
ושנאה ישיבך
בנה. נומה, בני.

15. Был вечер осенний

טו. היה ערב סתו

Весь вечер осенний в кронах
Концерт давал хор певчих птиц,
А тот, кто брэнчал на струнах,
В душе создавал хор певиц.

היה ערב סתו. כל הערב
זמרו הצפרים בצמרות.
מי שחבר את הזמר
ברא לו את הזמרות.

16. Итог

טז הסכום

Мыслитель старый один,
Студентов собрав в кружок,

הוגה אחד זקן
מחדרו אל תלמידיו יצא

Сказал: "Внимайте словам моим,
 Это мой последний урок.
 После стольких лет, что я вас учил,
 Пора подвести итог.
 Фалес, Эмпедокл, Диоген, Гераклит,
 Сократ, Аристотель, Спиноза и Локк
 Потратили массу бумаги и сил,
 Но ни один дать ответа не смог:
 Из чего же (отбросим детали сейчас)
 Состоит весь мир вокруг нас?
 Наш мир, господа, как бы сложен ни был,
 Он из составляющих сложен простых:
 Из воздуха, почвы, из крыш и стропил,
 Огня и воды, педагогов, портных,
 Из досок, гвоздей, молоточков и пил,
 Подъёмов и спусков пологих, крутых..".
 В приёмном покое, куда поступил,
 Поток его речи ничуть не утих.
 Последними были такие слова:
 "Халат, санитары, узлом, рукава".

Из книги "Песни казней египетских"

Дорога на Но-Амон

4

Но-Амон! Визг осей железных –
 И врата твои сорваны прочь.
 Будут притчей Египта казни,
 Суд, что был над тобою в ночь.

Как пришли из пустынь безбрежных,
 Как открылись, бурля рекой;
 Словно пахари, шли неспешно

ואמר בנקשו במקל:
 שמעו אחרון דברי אשר אשא,
 כי הגיע הזמן לסכם,
 לאחר שנות בינה ועצה,
 מה הם, לסוף מצוי,
 הדברים שמהם העולם עשוי.
 העולם, נכבדי – שאחרי כל תהיות
 ופליאות בו דברי אמורים –
 עשוי ארץ, שמים, שיחים, סנוניות,
 אניות, גלי ים, נהרות, ערים
 גדולות וקטנות, ירידים, צנוניות,
 כל מיני פטישים, ניר, משורים,
 רחובות, חדרים, - כך הוסיף למנות
 ולמנות – גאיות, שפלות, הרים
 וגבעות – וישעה שרופה ואחות
 כבר עליו גחנו בבית-החולים,
 עדין היו שפתינו נעות
 ומונות – קלחות, כפיות, ספרים,
 מגרות, צנצנות – ומלים אחרונות
 שהשמיע היו: נעצים, כפתורים.

מהספר "שירי מכות מצרים"

בדרך נא-אמון

ד

נא-אמון, מברזל ציריה,
 שערים נתלשו בילל.
 תספרנה מכות מצרים
 שעשו בה משפט בליל.

איה עלו מציה נחרת,
 איה נגלו מיאורים גורשים,
 ובשורה, בלי חמה נמהרת,

Отрешённою чередой.

עברוך כעבר חורשים.

Но-Амон! Мертвецы твои ныне
Всё стоят, как тогда, у окон,
И застыли орлы над ними,
Словно вечно длящийся сон.

נא-אמון, עוד עומדים מתיך
אל קירות בתיהם מאז.
וקופאים עליהם עיטיך
כחלום שאיננו גז.

Ибо пало ударов десять,
Прав иль нет – отстранить невмочь.
Ночи помнишь ты те, все десять,
И ту первую – крови ночь.

כי הכו בך אלות עשרת,
על אשם וצדיק ותם.
וזכרה את לילות עשרת,
וראשון להם ליל הדם.

1947

Кровь

א. דם

Звездой пришельца ночь обнажена, и вмиг
Колодцев и озёр огнём зарделся лик.
Проснись, Амон: везде алмазный алый свет -
От кос девиц молодых до нищенских монет.

נחשף לילך, אמון, דרך כוכב הגר
ואורו לו כאש פני אגמים ובאר.
וקמת כשופה, אמון, כהלום שני,
ממחלפות עלמה ועד פרוטת עני.

Монета бедняка, как глаз в крови, горит.
И, воду зачерпнув, дочь в ужасе кричит:
То не вода – огонь! О бог, спаси меня!
Из рук в колодца мрак летит ведро звеня.

פרוטת עני לזהבת כאישון דמים.
בפי עלמה שואבת – צעקת אימים.
קפאה משכה ידיה – אל אדיר, הצל!
ועף הדלי לבאר. ועד כלותו צלצל.

Малиновые косы свесились над дном.
Кто спит, кто бодр – смотри! – освещены, как днём.
Ресницы их красны и губы, что кармин...
И первенец зовёт: Отец! – Я здесь, мой сын.

הכה שני זוהר פני ישנים נער.
צמות עלמה צונחות כפטל על פני הבאר.
דולקים ריסי החי ושפתיהם שרב...
אבי, קורא הבן. בכורי, עונה האב.

- Круж'ится голова, но не от пляски ног,
И голос мой хрипит, как под ногой песок.
Прикрой меня, отец, спаси нас от беды
И дай мне поскорей хоть капельку воды.

סחרחר אני, אבי, סחרחר לא ממחול.
נחר אני, אבי, נחר אני כחול.
חבקני כביום שד. סמכני עד אבד.
סמכני, אב, בגנטף מים מן הפד.

- Мой первенец, вода, как кровь, зардела вдруг

בכורי, בכורי הבן, לדם היו המים,

И, как вода, - смотри! - разлита кровь вокруг.
Колодец потемнел, но ал песок дорог.
Кровь в городе, но спит наш город без тревог.

- От жажды мы умрём. Отец, ты слышишь стон?
- Звезда пришельца, сын, восстала на Амон.
И кровью стала вся вода у нас в горшках.
А кровь слепа, мой сын. Мы у неё в руках.

1944

* * *

Прочее

Из книги «Последняя маска»
Каин и Авель

1

- Ева, мама моя !
Пойду я гулять в поля.
- Нет, Авель, свет очей :
Там брат поджидает тебя.

Авель ослушался, в поле ушёл.
Вдруг Каин возник из тени :
– Авель! Я, брат, заждался тебя.
Вставай скорей на колени !

Вставай на колени... Не вздумай бежать,
Срок пришёл и ты будешь убит,
Я вот только не знаю, брат мой, пока,
Откуда душа улетит.

כִּי דָם טְהוֹר, בְּכוֹרִי, כִּי דָם שִׁפָּף כַּמִּים.
חֲשָׁכוּ עִמָּקֵי הַבְּאֵר, אֲדָמוּ עֵינֵי הַבְּעִיר,
כִּי דָם הִיא בְּעִיר וְלֹא חֲרָדָה הָעִיר.

אָבִי, אֵין קוֹץ, אָבִי, אֵין קוֹץ לְצַמְאוֹן.
כּוֹכֵב גְּרִים, בְּכוֹרִי, זוֹהַר עַל עֵיר אֲמוֹן.
מִימֵהָ, אָב, קָמִים כָּאֵשׁ בְּכַדֵּיהֶם.
דְּמִיהָ, בֶן, סוּמִים וְאָנוּ בִּידֵיהֶם

* * *

שאר השירים

מן הספר " המסכה האחרונה "

קין והבל

א

חֲנוּה, חֲנוּה, אִמִּי,
אֶלֶךְ אֶטִּיל בְּשֹׁדֵה.
לֹא הֶבֶל בְּנִי, לֹא עֵינֵי,
שֵׁם אַחִיר לְךָ מְחֻכָּה.

לֹא שָׁמַע הֶבֶל, יֵצֵא לְשֹׁדֵה,
פָּגַשׁ אֶת אַחִיו אֶת קֵין.
הֶבֶל אַחִי, לְךָ אַחֲפָה,
עֹמֵד, אַחִי, עַל בְּרָכִים.

עֹמֵד עַל בְּרָכִים, אֵל תִּבְרַח.
לְהַרְגֵךְ אוֹתְךָ הַגִּיעָה עֵת.
רַק אֵינִי יוֹדֵעַ, הֶבֶל אַחִי,
מֵאֵין הַנְּשִׁמָּה יוֹצֵאת.

Камнем ударил Каин его
По руке, по ноге и в плечо.
- Авель, мой брат, Авель, скажи,
Ты мёртв или жив ещё ?

И дай, если жив, совет
Мне, брату (я жду, не дыша) :
Куда ударить мне острым камнем
Так, чтобы вышла душа.

- Каин, брат мой, Каин, ещё
Не было мёртвых, брат мой,
И в мире никто не знает пока,
Как можно расстаться с душой.

Отец подошёл к нему,
И мать подошла, спросив :
– Скажи нам, сынок наш, - сейчас
Мёртв ты уже или жив ?

Он ответил : « Ещё никому
До сих пор не пришлось умирать,
И, как уж покинет меня душа,
Откуда могу я знать ?

Сквозь кожу ль она улетит,
Из сердца ль она изойдёт,
Иль выпорхнет как-то душа
Сквозь ставшим вдруг лживым рот,

Иль выйдет она, о отец,
Невидима, как теперь,

קַיִן הִכָּה בְּאֶבֶן חֲדָה
עַל יָדוֹ שֶׁל הָבֶל, עַל רִגְלוֹ.
בֶּל אָחִי, הִבֵּל אָחִי,
כִּכְּבַר אֶתְּהָ מֵת אוֹ לֹא ?

וְאִם עוֹדֶךָ חַי, אֲמַר,
לְאָחִיךָ שְׂפָה עֹמֶדֶךָ.
אֲמַר אֵיפֹה לְהִכּוֹת בְּאֶבֶן
כְּדִי שֶׁתֵּצֵא נִשְׁמָתְךָ.

קַיִן אָחִי, קַיִן אָחִי,
אִישׁ בְּעוֹלָם עוֹד לֹא מֵת,
עוֹד אִישׁ לֹא יוֹדֵעַ, קַיִן אָחִי,
מֵאִיִן הַנִּשְׁמָה יוֹצֵאת.

אֶל הָבֶל נִגַּשׁ אָבִיו,
נִגַּשְׁתָּ אֵלָיו אִמּוֹ.
אֲמַר לְנוּ בְּנֵנוּ עֲכָשׁוּ,
אִם אֶתְּהָ מֵת אוֹ לֹא.

וְעוֹנָה הוּא לָהֶם : עַד עֲכָשׁוּ
לֹא הָיָה בְּעוֹלָם אִישׁ מֵת.
אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אָבִי, אִמִּי,
מֵאִיִן הַנִּשְׁמָה יוֹצֵאת.

אוֹלֵי הִיא יוֹצֵאת מִן הָעוֹר,
אוֹלֵי הִיא יוֹצֵאת מִן הַלֵּב,
אוֹלֵי הִיא יוֹצֵאת מִן הַפֶּה
אֲשֶׁר נִהְפָּךְ כּוֹזֵב.

אוֹלֵי הִיא יוֹצֵאת, הוּא , אָב,
בְּאֵיִן-רוּאִים בְּחֻשְׁקָה,

Из мозга, чья память скрылась во мгле,
Приоткрытой оставив дверь ».

1967

Из сборника «Седьмая колонка»

Козлик из Агады ²

Он на рынке стоял среди коз и козлов
И с мизинец хвостом
Отгонял мушек , -
Козлик за два гроша из семьи бедняков,
Без шнурка, без лент и гремушек.

На него не смотрел работающий народ –
Ювелиры, ткачи, - и не знали люди,
Что в Сказание он
Очень скоро войдёт
И что песни героем будет.

Подошёл к нему Папа, улыбкой лучась,
Он Козлѐнка купил
И погладил, конечно.
Так что песенка эта тогда началась,
А уж петь её будут – вечно.

Папе Козлик лизнул язычком кисть руки,
Мокрым носом уткнулся слабо.
Это, братья, - вам рифма для первой строки,
Где начало – « ДИЗЕВАН АБА ».

День весенний сиял, ветер вился в саду,
И, друг дружке мигнув, смеялись девчонки.

מן המוח אשר זכרונו פרח
ודלתו נשארה פתוחה.

מן הקובץ " הטור השביעי "

הגדי מן ההגדה

הוא עמד לו בשוק, בין תישים ועזים,
ונפנף בזנבו
הקט קצרת.
גדי מבית-עניים, גדי בשנים זוזים,
בלי קשוט, בלי ענבל וסרט.

איש לא שם לו לבו, יען איש לא ידע,
לא צורפי-הזהב, לא סורקי-הצמר,
כי הגדי הלזה
יכנס להגדה
ויהיה גבורו של זמר.

אבל אבא נגש בפנים מאירים
וקנה את הגדי
ולטפהו על מצח ...
זו היתה פתיחתו של אחד השירים
שיהיו מושרים עד נצח.

והגדי את יד אבא לקק בלשון
ובחטמו הרטב נגע בה.
והיה זה, אחי, החרוז הראשון,
שפסוקו הוא " דזבין אבא " .

יום אביב אז היה והרוח רקדה
ונערות צחקו במצמוץ עינים.
ואבא עם גדי

² Сказание об исходе евреев из Египта - Пасхальная Агада заканчивается детской песенкой, написанной на близком ивриту арамейском языке.
Начало песенки – «Хад гадыя, хад гадыя дизеван аба» - «Козлика, козлика купил папа...»

А Папа с Козлёнком
Вошли в Агаду
И стояли себе тихонько.

Чудесами, знаменьями разных мастей
Агада была полной уже в начале.
Дали место двоим на последнем листе,
В тесноте
Там их к стенке прижали.

И без слов обратилась к ним Агада :
- Вы удачно вошли в издание
Средь листов, где окрашена кровью вода,
Средь величия судеб и тайн преданья.

Я уверена, море разъято не зря,
И есть смысл проходить сквозь пустыни и стены,
Если в самом конце
Козлик с Папой стоят,
Ожидая черёд вместе выйти на сцену.

Песня о трёх ответах

Он сказал : « Коль пойдёшь за мной,
Не бери шёлк и бархат в дорогу :
Сил не хватит от горя порой ».
И ответила так : « Силы много .

Если надо, пройдусь и в тряпье,
Буду пол, если скажешь, скрести,
Но останусь царицей в душе,
Словно бархатом платье блестит ».

Припев :

נכנסו להגדה
ועמדו להם שם בשנים.

ואותה הגדה כבר מלאה מהמון
נפלאות ומופתים עצומים לגדל.
ולכן הם נצבו על הדף האחרון
חבוקים
ודחוקים אל הכתל.

ואותה הגדה כה אמרה אז דומם :
טוב, עמדו לכם, גדי ואבא.
בדפי מהלכים העשן והדם,
על גדולות ונצורות שיחתי נסבה.

אך ידעתי כי ים יקרע לא בכדי
ויש טעם חומות ומדבר להבקייע,
אם בסוף הספור
עומדים אבא וגדי
וצופים לתורם שיזרח ויגיע.

זמר שלוש התשובות

הוא אמר : " אם תלכי אחרי
לא קטיפה תלבשי ולא משי.
יהיה מר עד בלי כח, אולי. "
אז אמרה היא לאט : " כח יש לי.

אם צריך – אתהלהך בסחבות
פלוּבֶשֶׁת קטיפה מבריקה;
אם צריך – אקראץ רצפות
ואהיה בעיני כמלכה. "

פזמון

" כל אשר תבקש ותשאל

« Что бы ты ни просил, ни хотел,
Буду рада я сделать, милый.
Хорошо и легко будет мне,
Никогда не иссякнут силы ».

« Если стану постылою звать,
Если стану тебе изменять я,
Ночи долгие сможешь ли ждать,
Пока буду в других я объятьях ? »

« Если выпадет ждать, подожду, -
Так сказала, сияя лицом. -
Если надо не плакать, смолчу.
Лишь бы знать, что вернёшься потом ».

ПРИПЕВ (повторяется).

« Если встать повелю и уйти,
И не смей появляться снова,
И забыть обо мне, ибо ты
Не достойна любимого крова ? »

Усмехнулась, замолкнув на миг,
И сказала (лицо будто снег) :
« Если мне повелишь уйти,
Я уйду. Если хочешь, - навек.

Одного лишь молю не просить :
Никогда и никак, мой милый,
Не смогу я тебя позабыть.
Вот на это – не хватит силы » .

אָנְשָׁה וְאוֹסִיף לְשַׁמַּח.
יְהִי טוֹב, אֶהוּבִי, יְהִי קָל,
לְעוֹלָם לֹא יִחְסַר לִי כֹחַ. "

אִז אָמַר : " מַה יְהִי אִם אֶבְגַּד
וְאוֹתְךָ אֶעֱזֵב מִיִּתְרָת
בְּלִילוֹת אֲרָכִים לְחַפּוֹת
עַד שׁוּבִי מִזְרוּעוֹת הָאֲחֵרֶת ? "

" אִם צְרִיךְ לְחַפּוֹת – אֲחַפֶּה, "
כִּן אֶמְרָה וּפְנִיָּה בְּאוֹר,
" אִם צְרִיךְ לֹא לְבָפּוֹת – לֹא אֶבְכֶּה,
הֶעֱקַר שְׂאֵדַע כִּי תִחְזֹר. "

פזמון חוזר

אִז אָמַר : " מַה יְהִי אִם אֶגִּיד,
שְׁעָלֶיךָ לְקוּם וְלִלְכֹת
וְלִשְׁכַּח אוֹתִי, וְשִׁנִּית
לֹא לְשׁוּב, כִּי לְרַחוּב אֶת מִשְׁלֶכֶת ? "

הִיא רַק רָגַע שְׁתַּקָּה וַתַּחֲמִיךָ.
אִז דְּבַרְהָ וּפְנִיָּה כְּכַפּוֹר :
" אִם תֹּאמַר לִי לִלְכֹת – אֵלַי,
אִם תֹּאמַר לֹא לְחֹזֵר – לֹא אֶחְזֹר!

" אַף דְּבַר רַק אֶחָד אֵל תִּשְׁאַל :
אֵל תֹּאמַר לִי אוֹתְךָ לְשַׁכַּח,
כִּי אֶת זֹאת, אֶהוּבִי, לֹא אוּכַל,
בְּשִׁבִיל זֶה לֹא יְהִי לִי כֹחַ. "

Песня на музыку А.Леванона в исп. А.Авидан
http://www.youtube.com/watch?v=1bwltkx_ZV0/

Вечер, вечер

Вечер, вечер и ветер крепчает,
Вечер, вечер... Деревья качает.
Вечер, вечер и дождь моросит...
Спи же, спи же, свечу погаси.

Вечер, вечер... Пусть веки смежатся.
Вечер, вечер... Три всадника мчатся...
Вечер, вечер... Готовы к борьбе...
Спи же, спи же... Дорогой к тебе.

Вечер, вечер. В бою один сгинул.
Вечер, вечер. Другой льва не минул.
Вечер, вечер. Ещё один был...
Спи же... Он твоё имя забыл.

Вечер, вечер и ветер крепчает.
Вечер, вечер... Деревья качает.
Вечер, вечер... Всего лишь мечта...
Спи же, спи же... Дорога пуста

Песня на музыку М.Заира в исп. Э.Офарим

<http://www.youtube.com/watch?v=WpWIWkiMY8>

Колыбельная

(к пьесе «Царица Эсфирь»)

Дворец и город стихли разом,
На рынки персы не спешат,
Но где-то скрипка с контрабасом
Кларнету вторят, чуть дыша:
«Не сомневайся, слушай разум
И тихо, тихо, ша!..»

לילה לילה

לילה, לילה, הרוח גוברת
לילה, לילה, הוֹמָה הצְמֶרֶת
לילה, לילה, כּוֹכֵב מְזַמֵּר
נומי, נומי, כּבִּי אֶת הַנֵּר.

לילה, לילה, עֲצַמִי אֶת עֵינֶיךָ
לילה, לילה, בְּדֶרֶךְ אֱלֹהֶיךָ
לילה, לילה, רִכְבוּ חֲמוּשִׁים
נומי, נומי, שְׁלֵשָׁה פְּרָשִׁים.

לילה, לילה, אֶחָד הִיָּה טָרֶף
לילה, לילה, שְׁנֵי מֵת בְּחָרֵב
לילה, לילה, וְזֶה שְׁנוֹתַי
נומי, נומי, אֶת שְׁמֶךָ לֹא זָכַר

לילה, לילה, הרוח גוברת
לילה, לילה, הוֹמָה הצְמֶרֶת
לילה, לילה, רַק אֶת מַחְפָּה
נומי, נומי, הַדֶּרֶךְ רִיקָה.

שיר עָרֶשׁ

(להצגה "אסתר המלכה")

היכל ועיר נדמו פתע
ונשתתקו שוקי פרס
ורק אי שמה קלרינטה
וקול כינור וקונטרבס
מלחשים אל תתלבטה
ושקט, שקט הוֹס

Ведро в руках или венец,
Пустяк иль суть нас увлекают –
Главу склонивши, под конец
Все потихоньку засыпают,
И баю-бай, - поёт кларнет, -
И мне, и всем нам баю-баю!

Спите, дерево и пруд,
Спите, шах, визёрь и шут,
Спи, подушка, спи, кровать,
Спите, сторожа и рать...
- Вот четверть курицы б достать...
Нет, нет, спать...

Тревога, злость и гнев ненужный,
И страсть, что днём царили тут,
Прошли, ушли, как путник чуждый...
- Я сплю, пускай себе идут...
Вопросы задавать нет нүжды,
Один напрасный труд.

Из звуков и мелодий дня
У музыкантов под руками
Лишь колыбельная одна
В полночный час осталась с нами.
Она поёт: Оставь меня
И всех нас. Разберёмся сами.

Просит шут: Усни, мой шах!
Смолкни, ветер, в парусах!
Спи, дорога, отдохни!
Спи, вся Персия, усни!
- Но хоть фонарь-то погаси...
Да, да, спи!..

אומנם רדפנו הבלים
אבל הנה הראש הרכנו
אם כתר הוא נושא או דלי
אין שום הבדל בסוף יישן הוא
והיי לי לו והיי לו לי
והיי לי לנו לכולנו

נום תפוח נומה עץ
נומה מלך נומה לץ
נומו נהרות וחוף
נומו חצוצרות ותוף
אולי בכל זאת רבע עוף
לא, לא סוף.

כל רוגז וחמות וטורח
ותאוות וחרוק שן
עברו חלפו כעוברי אורח
שיעברו אני ישן
גם שאלות לשאול אין צורך
ואין תועלת אין

רוב נגינות יש וצלילים
אך שיר הערש שידענו
ושנחבא אל הכלים
רק הוא בסוף נשאר אתנו
נשאר ושר הניחו לי
הניחו לנו לכולנו

נומי דרך בא הקץ
נומה מלך בא הלץ
נומו רוח ומפרש
הירדמו תולדות פרס
שייכבו את הפנס
כן, כן, הס.

Декабрь

Апельсина рыжий бок
И кислотовато-сладкий сок...
В туманной дымке всё плывёт,
А запах моря вдаль зовёт
Идти, бродить, вдыхать душой
Осенний ветер озорной
И красновато-голубой
Заката воздух пить струей.

Заката воздух, запах смол,
Дождя, что только-что прошёл...
Вставай, иди же и смотри,
Как мир прекрасен в час зари.
Вставай, иди же и смотри,
Как мир прекрасен в час зари.

Лик фонарей бледнее снов,
Но сини взоры облаков
И что-то странное извне
Терзает душу в тишине
И так тебе стесняет грудь,
Что сердцу хочется чихнуть.
И так тебе стесняет грудь,
Что сердцу хочется чихнуть.

Заката воздух...

Декабрь, пропахший до корней
Духами яблок и дождей!

דְּצֵמְבֵר

ריח ים ורוח סתיו
ומיץ של תפוחי זהב
ומין סגריר מתוק חמוץ
מושך מבית אלי חוץ
ללכת לכת ולנשום
אוויר שקיעות כחול אדום.
ללכת לכת ולנשום
אוויר שקיעות כחול אדום.

אוויר שקיעות, ניחוח דק,
הגשם זה עתה נפסק.
עלה ושוט והסתכל
עד מה יפה היא התבל.
עלה ושוט והסתכל
עד מה יפה היא התבל.

הפנסים חיוורי פנים,
כחולות עיני העננים
ומשהו מוזר כזה
לוחץ דומם על החזה,
לוחץ, קורע ודורש.
הלב רוצה להתעטש.
לוחץ, קורע ודורש.
הלב רוצה להתעטש.

אוויר שקיעות...

דצמבר חודש מקוטר
ריחות תפוח ומטר,
אתה נותן כוחות גנוזים

Ты силы скрытые готов
Дать жертвам июлей-августов
И – хоть отчасти, - пыль прибав,
Вернуть весну в мой Тель-Авив.
И – хоть отчасти, - пыль прибав,
Вернуть весну в мой Тель-Авив.

Заката воздух...

Песня на музыку М.Виленского в исп. Д.Армони и М.Коэн
<http://www.youtube.com/watch?v=mm66BOOAaYc>

Городской вечер

На крышах розовый закат,
Внизу асфальт синееет,
И женщин взгляды говорят
Уныло: вот и вечерееет!

Раскрылись фонарей цветы,
Лучей их аромат прекрасен,
И электрической весны
Пьянящ, печален свет и ясен.

Наивным сиротой рождён,
Возник на миг и исчезает.
На грани дня и ночи он
Наш взор сияньем наполняет.

На грани дня и ночи мы
Сойдём в долину голубую,
Где души дряхлые до тьмы
Могли б лизать траву живую.

להרוגי התמוזים,
אתה יודע להשיב
מעט אביב לתל אביב.
אתה יודע להשיב
מעט אביב לתל אביב

אוויר שקיעות...

ערב עירוני

שקיעה ורודה בין הגגות
אספלט כחול מלמטה
עיני נשים נוגות, נוגות
אומרות לערב למה באת?

הפנסים פרחי העיר
מבלבלים באור ניחוח
אביב חשמל עצוב בהיר
משיכרונו אסור לברוח

הוא רק יתום ורק תמים
נולד לרגע ואיננו
בין הלילות והימים
הוא בא לזרוח בעינינו

בין הימים והלילות
לנאות מראה כחולים נלך נא
כל נשמותינו הבלות
שם דשא עשב תלחכנה

נפנוף שלום ילדה פתיה

Прощай, малышка, будь умней!
Твой смех в такси успел умчаться.
Вся быль и небыль прежних дней
Ещё вернётся, может случиться.

Слежу я молча из окна,
Как тени воздух наполняют,
Как грудь прекрасную луна,
Взойдя над домом, обнажает.

Я телом меньше становлюсь,
Но голова – под облаками,
И, если я сейчас пройдусь,
Бог весть куда ступлю ногами.

Синеет улицы тоннель,
Закат в конце тоннеля тает,
И, кто найдёт за краем цель,
В избытке счастья зарыдает.

На крышах розовый закат,
Внизу асфальт синеет,
И женщин взгляды говорят
Уныло: вот и вечерет!

Песня на музыку Й.Рехтера в исп. Й.Баная
http://www.youtube.com/watch?v=p_6Lbqjm8cE/

Анемоны (Каланиты)

Закат огнём гор осветил вершины.
Закрыв глаза, я вижу всё ясней:
Девчушка с гор спускается в долину,
И пламя анемонов перед ней.

את חיוכה נשא האוטו
מה שהיה ולא היה
נדמה כמו ישוב להיות עוד

כעת אני מאוד אחד
ומסתכל מאוד בשקט
איך הלבנה חולצת שד
מקיר הבית שמנגד

גופי נקטן ומתנמך
אבל ראשי כל כך גבוה
עד שאפילו אם אלך
לא אתבונן לאן אבואה

שקיעה ורודה על סף הרחוב
ורחוב כמנהרה של תכלת
מי שיגיע עד הסוף
ירצה לבכות מרוב תוחלת

שקיעה ורודה בין הגגות
אספלט כחול מלמטה
עיני נשים נוגות, נוגות
אומרות לערב למה באת?

כלניות

הערב בא. שקיעה בהר יוקדת.
אני חולמת ורואות עיני:
הגיאה נערה קטנה יורדת
ובאש כלניות לזהט הגיא.

את הפרחים לצרור היא תלקט לה,

Букет цветов заполнил всю корзинку,
И, к матери своей домой спеша,
Она бежит росистою тропинкой:
- Смотри, родная, что я там нашла!

Ах, анемон, ах, анемон!
То ало красный, то темнее, то светлей...
Ах, анемон, ах, анемон!
Тебя, цветок росистый, в мире нет милей.

В горах закаты вспыхнут и погаснут,
Но анемон всегда пылает красный.
Пусть много бурь промчится над горами,
Но пламя анемонов вечно с нами.

Ах, анемон, ах, анемон!
Тебя, цветок росистый, в мире нет милей.

Прошли года, девчушка повзрослела,
Похорошела и вернулась вновь.
Избранник сердца с ней. Заря зардела,
И вновь повсюду анемонов кровь.

Избранник сердца руки к ней протянет,
И, вся в росе, смеясь, она шепнёт:
- Смотри, что я собрала на поляне!
А он её целует в алый рот.

Ах, анемон, ах, анемон!
То ало красный, то темнее, то светлей...
Ах, анемон, ах, анемон!
Тебя, цветок росистый, в мире нет милей.

Пусть клятвы молодых недолговечны,
Но анемоны, как закаты, вечны.
И пусть за клятвой следуют измены –

ובשבילים המתכסים בטל
אל אמא היא נחפזת וקוראת לה:
הביטי מה הבאתי לך בסל!

פלניזת, פלניזת,
פלניזת אדמדמות אדמוניזת.
פלניזת, פלניזת,
פלניזת מטללות חנניזת.

שקיעות בהר תבערנה ותדעכנה,
אבל פלניזת תמיד תפרחנה.
סופות לרב תהמנה ותסערנה,
אך מחדש פלניזת תבערנה.

פלניזת, פלניזת,
פלניזת אדמדמות אדמוניזת.

שנים עוברות, שוב השקיעה יוקדת.
הנערה גדלה, יפתה בלי די.
היא אל הגיא עם בחיר-לבה יורדת
ושוב פלניזת פורחות בגיא.

מושיט אליה בחיר-לבה ידיים
והיא, צוחקת וטלולה מטל,
אליו לוחשת בין הנשיקותים:
הבט נא, מה אספתי פה בסל!

פלניזת, פלניזת,
פלניזת אדמדמות אדמוניזת.
פלניזת, פלניזת,
פלניזת מטללות חנניזת.

שבועות האהבה, הוי, תשכחנה,
אבל תמיד פלניזת תפרחנה.
כי השבועות קלות כמו עשן הן,
אך הפלניזת תמיד אותן הן.

Вовеки анемоны неизменны!

Ах, анемон, ах, анемон!

Тебя, цветок росистый, в мире нет милей.

Прошли года, и вновь закат пылает.

А девушка, друзья, уже в годах.

Ей внучка анемоны собирает.

Блестит росой тропинка на горах.

Когда девчушка крикнет ей, вернувшись:

- Смотри, бабуся, что несу я с гор!

Мотив забытый вспомнит, улыбнувшись.

Сквозь смех и слёзы засияет взор.

Ах, анемон, ах, анемон!

То ало красный, то темнее, то светлей...

Ах, анемон, ах, анемон!

Тебя, цветок росистый, в мире нет милей.

Приходят поколенья и уходят,

Но каждое цветок и песнь находит.

Блаженны те, кому сквозь дождь и громы

Хоть раз светило пламя анемона!

Ах, анемон, ах, анемон!

Тебя, цветок росистый, в мире нет милей.

Песня на музыку М.Виленского в исп. Ш.Дамари

<http://www.youtube.com/watch?v=oaL7mllWVG4>

Вечер

Закат, как вывеска, банален.

Синеет улицы провал.

פלניזות, פלניזות,
פלניזות אדמדמות אדמוניזות.

שנים עברו. שקיעה בהר יוקדת.
הנערה כבר סבתא, ידידי.
הנה כבר נכדתה לגיא יורדת
ושוב פלניזות פורחות בגיא.

וכשקוראת הנערה אליה:
הביטי סבתא מה הבאתי לך-
מצחוק ודמע זוהרות עיניה
והיא זוכרת שיר מזמור נשכח:

פלניזות, פלניזות,
פלניזות אדמדמות אדמוניזות.
פלניזות, פלניזות,
פלניזות מטללות חנניזות.

כן, הדורות באים חולפים בלי גמר,
אך לכל דור יש פלנית וזמר.
אשרי האיש, אם בין סופות ורעם
פרחה הפלנית לו, לו רק פעם.

פלניזות, פלניזות,
פלניזות אדמדמות אדמוניזות.

ערב

הרחוב כחל כמעט מאד.
שקיעה בנלית כמו שלט.
על עמודי המודעות –

На объявлениях в финале:
"Любовь повсюду правит бал".

Хамсин ³, нашкодлив, сник за горкой,
Как с давних повелось времён.
Между шестёркой и семёркой ⁴
Скользит осёл, ошеломлён.

"Вечёрки" мчат, спеша к субботе:
"У нас для вас благая весть!
Дамоклов меч готов к работе.
И меч висит, и шея есть".

Возница вожжи бросил. Кляча
Прядёт ушами, слыша вой:
Там кто-то, меньше Шмидта, начал
Концерт "Шнурки бетонок" свой.

Над ним фонарь льёт свет печальный,
Ему ещё скучать всю ночь.
И иммигрантом нелегальным
Крадётся месяц между туч.

Эх дорога, дальний путь

Два брата вышли утром на дорогу –
Сильны и статны, хороши собой.
И всё то время, что несли их ноги,
Такую песенку несли с собой:

«Эх дорога, дальний путь:
Степь, просторно дышит грудь.
Эх дорога: нет длинней,

"האהבה בכל מושלת".

בזויות חמסין גוסס
לפי גזרת חקי הטבע.
חמור נדהם עובר בנס
בין גלגלי ה-6 ו-7.

כצפרי סופה קרובה
המריאו עתוני הערב:
- אתנו יש בשורה טובה -
על הצנאר מנחת חרב!

עגלון את מושכותיו השמיט.
סוסה דלה זקפה אֲזַנִּים.
אחד קטנטן, קטן משמידט,
עורה קונצרט – "שרוכי נלים"...

מעל גבו פנס קריר
עומד זקוף, בלי מי-לי מה-לי...
ירח מתגנב לעיר
כמו עולה בלתי-לגלי.

דרך דרך נתיבה

יָצְאוּ, יָצְאוּ לְדֶרֶךְ בַּחוּרִים,
יָצְאוּ עֲזֵי כֶּתְפִים וְחֶזֶה,
וּבַעַת שְׂאתֵם, שְׂאתֵם אֶת הַרְגְּלִים
נִשְׂאוּ אֹתָם שִׁיר-זֶמֶר שְׂפָזָה:

דֶּרֶךְ, דֶּרֶךְ, נְתִיבָה,
דֶּרֶךְ, דֶּרֶךְ, עֶרְבָה,
מְרַחֵקֶיךָ אֲרָכִים,
לְרַגְבִּיךָ אֵין חֲקִים.

³ Хамсин – сухой, жаркий ветер (арабск.)

⁴ Номера маршрутов автобусов

Нет законов для камней.
Путь тут как могу узнать я?
Кто из вас ответ мне даст:
Вышли двое на дорогу,
Кто из них в пути предаст?»

Об скалы в кровь изранились в дороге,
По грудь в воде искали брод порой,
Но всё то время, что несли их ноги,
Такую песенку несли с собой:

«Эх дорога, дальний путь:
Степь, просторно дышит грудь.
Эх дорога: скудный хлеб,
Путь боёв и путь судеб.
Как могу судьбу узнать я?
Может, страх ответ мне даст:
Вышли двое на дорогу,
Кто из них в пути предаст?»

Устали до смерти они в дороге,
Душил в пустыне их нещадно зной,
Но всё ещё несли обоих ноги,
И песенку они несли с собой:

«Эх дорога, дальний путь:
Степь, просторно дышит грудь.
Эх дорога: враг порой,
Путь для тех, кто храбр душой.
Будь свидетелем нам строгим!
Сила наша, подтверди:
Лучше встретить смерть в дороге,
Чем предателем дойти».

Стал жертвой грабежа один в дороге,
Другой над ним склонился головой,

נחשי-נא לי, הדרך,
המרחק, אתה הגד:
שני רעים יצאו לדרך,
מי מהם ישוב באגד?

עד דם טפסו בסלע בחורים,
חצו רעים במים עד חזה,
אך בשאתם, שאתם את הרגלים
נשאו אתם שיר-זמר שקצה:

דרך, דרך, נתיבה,
דרך, דרך, ערבה,
דרך עני וערער,
דרך נחושה וגזר.
נחשי-נא לי, הדרך,
המורא, אתה הגד:
שני רעים יצאו לדרך,
מי מהם ישוב באגד?

עיפו, עיפו למות בחורים,
הכתה ציה על ראש ועל חזה,
אך עוד נשאו, נשאו את הרגלים
ועוד נשאו שיר-זמר שקצה:

דרך, דרך, נתיבה,
דרך, דרך, ערבה,
דרך יגע ואויב,
דרך לעזי הלב.
ועדה את לנו, דרך,
וכחנו לנו עד:
טוב הוא מות המת בדרך
משובו של הבוגד.

נפל שדוד אחד מבין השנים,
שטט אחיו ראשו על החזה,
אך בשאתו שנית את הרגלים,

Но снова встал – решительный и строгий,
И песенку свою понёс с собой:

«Эх дорога, дальний путь:
Степь, просторно дышит грудь.
Из камней и скал пути
Брат воззвал ко мне: иди!
Я спросил тебя, дорога,
Ночь, ответьте мне сейчас:
Вышли двое на дорогу,
Кто из них в пути предаст?»

Когда пал второй из них в дороге,
Лежал широкоплеч, красив собой,
Их песню ветер подхватил, чтоб многим
Отдать – и понесут её с собой:

«Эх дорога, дальний путь:
Здесь просторно дышит грудь.
Тут камням не приказать,
Павшим здесь уже не встать.
Знаешь ты, дорога, помнишь,
И я, ветер, буду прав:
Кто в дороге пал, один лишь
Путь закончит не предав».

Песня на музыку Мордехая Заира в исполнении Сары Яари
на сайте <https://www.youtube.com/watch?v=sc3Mb57MATM>

С тобою без тебя

По туману тела твоего моё томится.
Без тебя мне странно так и хорошо.
А часы бормочут: «Время спать ложиться,
час после полуночи прошёл».

נָשָׂא אֶתוֹ שִׁיר-זָמֶר שְׂכָזָה:

דָּרָה, דָּרָה, נְתִיבָה,
דָּרָה, דָּרָה, עֲרֵבָה,
מְרַגְבִּיהָ וְסִלְעָה
קוֹל אַחֵי צוֹעֵק לִי: לָהּ!
לֹא עֲנִית לִי עוֹד, הַדָּרָה,
לֹא עֲנִית, לֵיל יוֹקֵד:
שְׁנֵי אַחִים הִלְכוּ בַדָּרָה,
מִי מֵהֶם יָשׁוּב בּוֹגֵד?

וְעַת נָפַל שְׁנֵי מִבֵּין הַשְּׁנַיִם,
עַת נַח רַחֲב-כְתָפַיִם וְחִזָּה,
נָשָׂאוּ רוּחוֹת אֶת שִׁיר הַבְּחוּרִים,
נָשָׂאוּ רוּחוֹת שִׁיר-זָמֶר שְׂכָזָה:

דָּרָה, דָּרָה, נְתִיבָה,
דָּרָה, דָּרָה, עֲרֵבָה,
לְרַגְבִּיהָ אֵין חֻקִּים,
לְנוֹפְלֶיהָ אֵין מְקִים.
וַיִּדְעַת אֶת, הַדָּרָה,
וְאֲנִי, הָרוּחַ, עַד:
רַק הִמַּת בָּהּ, דָּרָה, דָּרָה,
לֹא יָשׁוּב מִמֶּה בּוֹגֵד.

איתך בלעדייך

על ערפל גופך גופי מתגעגע
טוב לי ומוזר לי בלעדייך להיות
השעון גמגם דבר מה אני יודע
הוא רצה לומר אחת אחר חצות

קדקודי עטור בתלתלי הליל

Кудри ночи голову мою венчают,
с белизной сплетаясь рук твоих.
Как рога оленя в чаще застревают,
так в томленье взгляд зрачков моих.
Сумрак вечера усилил боль разлуки.
Лес из темноты приблизился опять.
Так младенцы поднимают руки,
в темноте разыскивая мать.

Дай и мне стать меньше днями, ростом,
дай ресницы мне поднять скорей
и отправиться в дорогу просто
за весной цветущей памяти твоей.
Но и те минуты не отрину,
не забуду я в ночной тиши...
Боже, сколько раз друг к другу в спину
мы вонзали острые ножи!
Ты сейчас со мной, и хорошо нам вместе.
Ты не веришь?
Брось один лишь взгляд
на твоё всегда пустое место.
И часы «один» мне говорят.

По туману тела твоего...

Песня на музыку Нурит Хирш в исполнении Йорама Гаона на сайте
https://www.youtube.com/watch?v=XxUdhi_hk

Элифелет

*)

Звали парня того Элифелет.
Про него нам придётся сказать:
был он с детства и в играх и в деле
неудачник каких поискать.
«Дефективный парнишка, быть может», -
говорили соседи, – «хорош!»

ובהם לבנת ידיך נארגה
צמד אישוני כשתי קרני האיל
נאחז בסבך מרגוע וערגה
פה אדמה מקודם מחרשת ערבים
ועתה כאן יער אפילה נישא
תינוקות סומים פורשים עכשיו כפיים
אל פרות נופו מתוך העריסה

תניני גם אני להתקטן בגובה
תניני גם אני ריסיים להגיף
ולצאת לדרך ולשאת את שובל
זיכרוןך השט מלילה אל אביב
מה איכפת אם גם סכין שלום שוכח
כבר בגב תקענו פעם זה לזה
על אשר עיני זנתה ותתפקח
וצעיפך הדק נדרס ויתבזה
הן את פה כעת ולנו טוב ביחד
אם לא תאמיני בואי וראית
אין שניה עימי
רק את רק את ואך את
השעון מורה אחת ואין שנית

על ערפל גופך...

אליפלט

נזמר נא את שיר אליפלט
ונגידה כולנו בקול:
כאשר עוד היה הוא רק ילד,
כבר היה הוא ביש גדא גדול.
בו שכנים ושכנות דיברו דופי
ואמרו שום דבר לא יועיל-
אליפלט הוא ילד בלי אופי,

Тут уже ничего не поможет,
раз характера нет ни на грош».

Коль игрушку отнимут нарочно,
улыбался смущённо он всем,
улыбался, не зная уж точно
почему это, как и зачем.

И казалось, что в нём, то и дело,
что-то радовалось и пело.
Без причины, без смысла, без проку.
Было ясно лишь только ему,
что случилось, с какого вдруг боку,
и зачем, и вообще почему.
Будто скрипка и флейта запели,
и мелодия стала парить.
Только звон ни к чему, Элифелет.
Как бы это тебе объяснить...

В боя ночь среди взрывов и грязи
слух прошёл, стало ясно бойцам:
нет с передней позицией связи,
и патронов давно нету там.
Элифелет почувствовал сразу,
что пополнить запас должен он,
и поскольку был парень «шлимазл», **) так он прямо полез под огонь.

Оглушенный, в крови он вернулся,
рухнул наземь, спиной на рюкзак.
И, не знаем чему, улыбнулся.
Ни с того, ни с сего, просто так.

И в сердцах у друзей, в чём тут дело,
что-то радовалось и пело.
Без причины, без смысла, без проку,
хоть не ясно вообще никому,

אין לו אופי אפילו במיל.

אם גוזלים מידי צעצוע,
הוא נשאר מבולבל ומחייך,
מחייך מבלי דעת מדוע,
וכיצד ובשל מה זה ואיך.

ונדמה כי סביבו, זה מוזר,
אז דבר מה התרונון כה ושר.
בלי מדוע ובלי כיצד,
בלי היכן ובלי איך ולמה,
בלי לאן ומאיזה צד,
בלי מתי ובלי אן וכמה.
כי סביב ככינור וחליל
מנגינה מאירה, מצלצלת.
אם נסביר לך מה זה יועיל,
איזה ילד אתה אליפלט.

בליל קרב ברעום אש מזנקת,
בין אנשי הפלוגה קול עבר:
העמדה הקדמית מנותקת,
מלאי תחמושת אזל בה מכבר.
אז הרגיש אליפלט כאילו
הוא מוכרח את המלאי לחדש,
וכיוון שאין אופי במיל לו,
הוא זחל כך ישר מול האש.

ובשובו מהומם ופצוע,
התמוטט הוא, כרע וחייך.
הוא חייך מבלי דעת מדוע,
וכיצד ובשל מה זה ואיך.

ובליבות חבריו, זה מוזר,
אז דבר מה התרונון כה ושר.
בלי מדוע ובלי כיצד,
בלי היכן ובלי איך ולמה,

что случилось, с какого вдруг боку,
и зачем, и вообще почему.
Будто скрипка и флейта запели,
и мелодия стала парить
(что за парень ты, Элифелет,
не умели друзья объяснить).

Ночью в шлеме и в ярком доспехе
к ним спустился с небес Гавриил.
К Элифелету, спящему тихо,
обратился и так говорил:
«Элифелет, на то и есть войны,
Элифелет, ты в деле хорош.
Мы на небе тобою довольны,
Хоть характера нет ни на грош».

Эта песня такая простая
ничего не подскажет уму,
так и пели её мы, не зная
как и что тут, зачем, почему.

Но внутри у неё, в чём тут дело,
что-то радовалось и пело.

...

*) Элифелет /мой Бог уберёт/– древнее еврейское имя,

так звали одного из сыновей царя Давида

**) «шлимазл» - неудачник, растяпа (идиш)

В виноградниках Йемена

С горы свежий ветер вдруг подул,
месяц светит двурогий.
В платье субботнем сажу в саду
я на своём пороге.

בלי לאן ומאיזה צד,
בלי מתי ובלי אן וכמה.
מסביב ככינור וחליל
מנגינה מאירה, מצלצלת.
אם נסביר לך מה זה יועיל,
איזה ילד אתה אליפלט.

ובלילה חבוש קסדת פלד,
אט ירד המלאך גבריאל,
וניגש למראשות אליפלט,
ששכב במשלט על התל.
הוא אמר: אליפלט אל פחד,
אליפלט, אל פחד וחיל"
במרום לנו יש ממך נחת,
אף שאין לך אופי במיל.

זהו זמר פשוט גם תמוה,
אין ראשית לו וסוף והמשך,
זימרנוהו בלי דעת מדוע
וכיצד ובשל מה זה ואיך.

זימרנוהו כך סתם זה מוזר,
כי דבר מה התרון בו ושר...

בכרם תימן

בכרם תימן ירח שט
רוח צחה נושבת
ואנכי בשמלת שבת
על מפתני יושבת

יבוא חתני,

Вот придёт мой жених,
сильный, с большими глазами.
Я спою ему стих,
он поможет хлопками.

צעיר ויפה עיניים,
אשיר לו אני
והוא ימחא כפיים

Грудь моя еле дышит ...
Тише, мама услышит ...
- Не бойся, сердце моё,
мать уже знает всё.

לבי הומה בי פנימה...
הס, אל תעיר את אמא...
אל תפחדי, תמר,
אמא יודעת כבר

В нашем доме, Тамар, с тобой
будем мы радость вкушать,
ты будешь носить шёлк дорогой
и на камузе играть.

בדירתנו תשבי, תמר,
נאום חתנה סעדין-
ותלבשי רק משי יקר
ותנגני על רדיו

Будем пить с тобою шербет,
будешь петь мне газели,
я буду много сладких лет
качать тебя на коленях.

תאכלי פיסטוקים
ומזמורים תשמיעי
ושנים מתוקים
את בחיקך תניעי

Подвинься ко мне поближе...
- Тише, отец услышит ...
- Не бойся, сердце моё,
он уже знает всё.

תני את ירך, אגע בה...
אל נא תעיר את אבא...
אל תפחדי, תמר,
אבא יודע כבר

В садах Йемена поют соловьи,
ветер листвой играет.
- В одно мгновение глаза твои
Пламя во мне зажигают.

בכרם תימן ירח שט
רוח צחה נושבת
צמד עיניך בבת אחת
בי מדליקות שלהבת

- Как найти слова...
- Обними меня, дорогая!
- Кругом идёт голова,
но я причины не знаю.

מכה בי הלב,
אחז בי ואל תנוע,
ראשי עליי סובב
ולא אדע מדוע

В душе моей трепет, жар...
Мне страшно, что меня ждёт?..

ונשמתי רועדת,
ולבתי פוחדת...

- Не бойся, моя Тамар,
Завтра это пройдёт!

אל תפחדי, תמר,
זה יעבר מחר!

На пороге

Упала стена, ты ближе
и время застыло сейчас.
Я снова лицо твоё вижу,
как будто лишь в первый раз.

Вернулся, подобно фантому,
тот вечер угасшего дня,
когда я увидел сквозь дрёму
тебя, тебя, всю тебя.
С тех пор о тебе я не думал,
но всё же носил, как печать.
Быть может, ты мне не знакома,
но нас никогда не разнять.

Нить, что из рук ускользает,
уже не порвётся впредь.
Что на воде написали,
нельзя стереть.

То, о чём не вспоминали,
вернётся воочию, не сном.
Что не врезали в скрижали,
никто не нарушит потом.

Что не было правдой однажды,
то не было ложью как раз
и ждало без всякой надежды
на самом пороге у нас.
С тех пор о тебе я не думал,

על הסף

פתאום כמו נושר החייץ
וזמן עומד ואינו נע
ושוב אני רואה פנייך
כמו בפעם ראשונה.

כאילו שב, בלי דעת למה,
אותו הערב הדועך
אשר מבלי משים חלם לי
אותך, אותך, את כל כולך.
אולי בך מאז לא הגיתי
ולכן את עימי כחותם.
אולי מעולם לא היית לי,
לכן לי היית לעולם.

חוט שחמק מידיים
הוא חוט אשר לא ינתק.
מה שכתוב על המים
לא ימחק.

זה בלי משים נישאר שכוח,
לכן זה בלי משים חזר.
זה לא היה שמור על לוח
ומשום כך זה לא הופר.

זו לא היתה אמת ניצחת,
לכן זה לא היה כזב.
וכך בלי טעם ובלי שחר
חיכה מתוח על הסף.
אולי בך מאז לא הגיתי
לכן את עימי כחותם.

но всё же носил, как печать.
Быть может, ты мне не знакома,
но нас никогда не разнять.

Нить, что из рук ускользает,
уже не порвётся впредь.
Что на воде написали,
нельзя стереть.

Откуда-то ты появилась,
из времени, что истекло,
из молодости, что изнасилась,
а ты в ней осталась давно.

И вот оно, счастье, когда-то
прошедшее к нам не зайдя,
вернулося к нам как награда,
опору теперь обретя.
С тех пор о тебе я не думал,
но всё же носил, как печать.
Быть может, ты мне не знакома,
но нас никогда не разнять.

Нить, что из рук ускользает,
уже не порвётся впредь.
Что на воде написали,
нельзя стереть.

Песня на музыку Дорона Шанкара в исполнении хора «Доминанта»
На сайте <https://www.youtube.com/watch?v=J8ABZUrd36A>

В детской

Ну, медведь, ложись-ка вмиг,
Не высовывай язык.
Звёзды смотрят на кровать,

אולי מעולם לא היית לי,
לכן לי היית לעולם.

חוט שחמק מידיים
הוא חוט אשר לא ינתק.
מה שכתוב על המים
לא ימחק.

הנה עולה את אי משמה,
מתוך הזמן אשר נמוג
כזוהר נעורים שתמו
ושנשארתי בהם כשחוק.

אולי זה אושר שבקשנו
ושחלף בטרם בא,
ושעל כן תמיד חדש הוא
ושב פתאום ובלי סיבה.
אולי כך מאז לא הגיתי
ולכן את עימי כחותם.
אולי מעולם לא היית לי,
לכן לי היית לעולם.

החוט שחמק מידיים
הוא חוט אשר לא ינתק.
מה שכתוב על המים
לא ימחק.

בחדר הבובות

דובי, דובי, שכב לישון,
אל תוציא את הלשון,
כבר נוצץ כוכב ראשון,
דובי, דובי, שכב לישון.

ну, медведь, ложись-ка спать.

Если куклу ты обидишь,
двух чертей тогда увидишь.
И тебе они под душем
до зубов промоют уши.

Но глаза закрой плотнее,
скажут черти: «Это да!
Разрешаем ему шею
Не мыть больше никогда».

Спать, медведь, спать-спать-спать!
Кролик, кукла – марш в кровать!

Напевает ветер тихий,
и луна льёт слабый свет.
Мама где-то у портнихи,
Папочки с работы нет.

Там-то папочка на месте,
Там ругаются все вместе.
В каждой ссоре папа мой -
спорщик самый головной.

Спать, медведь...

Если скажешь ты, как я,
снова папины слова
«дядя Пётр – осёл», твоя
оторвётся голова.

И давай молчи, ни звука,
в разговор больших не лезь,
что, мол, тётя Клара сука,
хотя так оно и есть.

אם תנשוך את בובה בתיה
שני שדים יבואו, שניים,
ולך בתוך אמבטיה
ירחצו את האוזניים.

אבל אם עצמת עין,
הם יגידו: נהדר-
וירשו לך שנתיים
לא לרחוץ את הצוואר.

דובי שן, דובי שן,
כלב שן, שן שפן.

רוח ערב מזמרת
הלבנה יפה יפה.
אמא אצל התופרת,
אבא'לה באספה.

שם לאבא'לה יש נחת,
כי כולם רבים ביחד
ובכל ריב, חי ראשי,
אבא'לה הוא רב ראשי.

דובי שן, דובי שן,

דובי, שמע, אם שוב תחזור
על דבריו של אבא'לה
שדוד פסח הוא חמור,
תצטרך לשכב חולה.

יש מזל שלא הוספת
מה שאבא אמר עוד,
שהדודה קלרה היא כלבתא,
אף שזה נכון מאוד.

И насчёт соседки Мини
мамочка сказала: «Вот,
хуже нет, когда бикини
надевает бегемот».

Я укрыла всех вас, спите!
Море тоже тихо спит,
и луна как бэбиситер
всех на свете сторожит.

Спать, медведь, спать-спать-спать!
Кролик, кукла – марш в кровать!

Нужно позвонить дважды

Шумит глухо море. Ненастно.
Я шью, в моём доме светло.
Я помню лицо твоё ясно,
как будто и дня не прошло.

О как мы смеялись когда-то.
Была золотой голова,
у дней вкус был сочный, богатый,
как пахнет весною трава.

Сказала я: «Может, под вечер
придёшь, пригласишь погулять.
Я рада была б нашей встрече.
Мой адрес – Галиль, 25».

Звонить нужно ровно два раза,
мгновенья стрелой полетят,
и дверь открывается сразу,
и с взглядом встречается взгляд.

ובעניין הגברת מיני
אמא'לה אומרת גם
שלובשת היא ביקיני
אף שהיא היפופוטם.

את כולכם הנה כיסיתי,
נרדמו חופים וים,
הלבנה כבייבי-סיטר
משגיחה על העולם.

דובי שן, דובי שן,
כלב שן, שן שפן.

צריך לצלצל פעמיים

תופרת אני ותופרת
הים לא יחדל מלנהום
אני את פניך זוכרת
כאילו היה זה היום.

אח כמה צחקנו אי פעם
ראשי המתולתל כה הזהיב
היה לימים איזה טעם
של עץ תפוחים באביב.

אמרתי: "תבוא בין ערביים
אותי לטייל להזמין
כתובתי הגליל מספר שניים
קומה ראשונה מימין"...

צריך לצלצל פעמיים,
צריך לחכות רגע קט,
ואז נפתחות הדלתיים
ואז נפגשים במבט

Звонить нужно дважды, и скажешь:
«День добрый, я сразу нашёл,
я здесь между делом» (иль даже:
«Я просто по улице шёл...»).

И вот ты пришёл, но словами
меня оглушил, словно гром -
вонзались мне в уши мечами
и били, как будто кнутом.

Не знала что делать сначала,
глotalа слёз едких комок.
Расстались ... Но вдруг услышала,
как снова раздался звонок.

Застыла сперва на мгновение
от боли внезапной внутри.
Чего испугался? Сомненья?
Что ж ты поспешил? Говори...

Звонить нужно дважды ...

Шумит глухо море. Ненастно...

Но если когда-нибудь снова
по улице этой пройдёшь,
ты помни: здесь доброе слово
и свет, если хочешь, найдёшь.

Войдёшь, как бывало, и вскоре
поймёшь, что не порвана нить,
нет места для плача и горя,
не нужно прощенья просить.

Звонить нужно дважды ...

צריך לצלצל פעמיים
לבוא ולומר: "ערב טוב,
נכנסתי אלייך בינתיים
כיוון שעברתי ברחוב."

וכך, עד שבא אותו ערב
שטפו מדרכות רועשות
דבריך ענוני כחרב
דבריך היכוני כשוט.

שתקתי, דבר לא ידעתי,
חינקוני דמעות בגרון
נפרדנו... לפתע שמעתי
בפתח צלצול פעמון-

לרגע איחרתי לפתוח
איחרתי מכאב ומאור
מדוע מיהרת לברוח?
מדוע מיהרת? אמור...

צריך לצלצל פעמיים...

תופרת אני ותופרת...

אם פעם יהיה ותבואה
שנית פה ברחוב לעבור,
תזכור כי בבית מרגוע
תזכור כי דולק בו האור.

תבוא אם תרצה כמו פעם
דבר לא צריך לחדש
אין צורך בבכי וצער
סליחה לא צריך לבקש.

צריך לצלצל פעמיים...

Песня на музыку М.Виленского в исполнении Ш.Дамари на сайте
<https://www.youtube.com/watch?v=EKPfbwcbuBA>